

Cyclus 'Liefdesvuur dat ons doordringt'

Levenskunst: over leven

Kees van der Zwaard
Elise Woertman

14 februari t/m 7 april 2024
Van Aswoensdag tot Beloken Pasen

Inleiding

Deze veertigdagentijd gaan wij op weg naar Pasen aan de hand van de profeet Jeremia. Hij is een profeet van uitersten, geroepen door de stem van de Eeuwige. Jeremia wil geen profeet zijn, steeds opnieuw slaat de twijfel toe: "Dit kan ik niet, ik ben te jong, te kwetsbaar, deze rol is te groot en te zwaar voor mij. Zoek toch een ander." Tegelijk is hij gegrepen door het visioen: dat een nieuwe wereld komen zal. Dat het anders kan en anders moet in onze wereld. Gerechtigheid staat op het spel. En daarom klinkt er scherpe taal, verwarrende beelden, harde woorden. Jeremia leeft ten tijde van de ballingschap. Het volk van Israël is verdreven en moet versplinterd zien te overleven aan Babylons stromen. Op vreemde grond dolen zij rond: Geen veilig thuis, geen tent van God in hun midden, geen toekomst. Jeremia zoekt in een verwarde en verwarrende wereld naar ruimte om waarachtig te leven. Naar een liefdesweg die ons leidt naar een menselijk bestaan. Zo gaan strijd en ascese hand in hand.

In onze weerbarstige en woelige wereld balanceren wij deze periode op weg naar Pasen tussen strijd en ascese. De weg naar binnen leidt als het goed is ook naar buiten. We leren met nieuwe ogen kijken naar onze oude wereld. Verstilling leidt tot ongedachte beweging. Wij volgen Jezus in de Goede Week op zijn weg: hoop en wanhoop, desillusie en verwachting, verbinding en eenzaamheid, woede en verdriet, dood en leven gaan hand in hand.

14 februari om 19:30 uur Aswoensdag

Voorganger: Kees van der Zwaard
Thema: Woestenij
Lezing: Jeremia 4,23 -31

Deze profetie is het tegenovergestelde van het scheppingsverhaal. De aarde wordt weer woestenij, het licht is verdwenen. Steden liggen in puin, de wildernis neemt het weer van ons over. Donker is om ons heen en in ons. Op Aswoensdag kijken wij om ons heen en keren wij naar binnen. We zien hoe wij zijn geworden: Gelaagde en soms verdeelde mensen in een weerbarstige wereld. Licht en schaduw, goedheid en eigenwaan, angst en liefde, volheid en leegte wonen in ons. We vertrouwen ons toe aan wat we zijn: stof van de aarde, daarin gezegend.

18 februari 1^e zondag van de veertigdagentijd

Voorganger: Elise Woertman
Thema: Roeping
Lezing: Jeremia 1,1-13

We maken vandaag kennis met de profeet Jeremia. Een wankelmoedig mens.

<p>Wil je een dienst mee voorbereiden? Je kunt je opgeven bij de voorganger of via de website van de Janskerk. Ga onder Vieringen naar het overzicht van de lezingencycli, kies een cyclus en selecteer 'Ik doe mee' bij de zondag die je wilt helpen voorbereiden.</p>
--

Uitgekozen door de Ene voor een taak waar hij op zijn zachtst gezegd niet om staat te springen. Te jong, niet opgewassen in eigen ogen voor wat hem te wachten zal staan. Omwille van de gerechtigheid onheil voorzeggen. De vinger op de zere plek leggen, benoemen wat niet deugt. Zelf zal hij niet buiten schot blijven, hij wordt verteerd door het liefdesvuur van de Ene. Herkennen wij iets van de wankelmoedigheid van Jeremia? En wat gebeurt er als wij de vinger op de zere plek leggen? Of doen we dat niet?

25 februari 2^e zondag van de veertigdagentijd m.m.v. Janskoor

Voorganger: Elise Woertman

Thema: Ontrouw

Lezing: Jeremia 5,1-14

Taal kan vernietigend zijn. God spreekt, bij monde van Jeremia. Zoals in het begin woorden het licht en het leven tevoorschijn riepen, zo blijken woorden nu vernietiging in zich te dragen. De Ene zoekt of er nog een mens waarachtig is, zich houdt aan zijn woord van recht en vrede. Ontrouw tiert welig, en daarom zal God Jeremia de woorden in de mond blazen. En zij zullen erdoor verteerd worden als door vuur, Dat loutert en zuivert en ons doorschijnend maakt.

Hoe lezen wij deze harde teksten waarin vernietiging de boventoon voert?
Welke beelden van God verschijnen erin?
Welke beelden van mensen lichten er in op?

Welke vormen van vernietigende taal herkennen wij?
Waar vinden wij woorden van licht en leven, al dan niet gelouterd door liefdesvuur?

3 maart 3^e zondag van de veertigdagentijd

Voorganger: Kees van der Zwaard

Thema: Afgoden

Lezing: Jeremia 7,1-11 /10,1-16)

Ook de tempel ontkomt niet aan de verwoestende kritiek. Heilige huisjes worden omver geschopt, omdat leven en eredienst tegenover elkaar staan. Wat met de mond beleden wordt, wordt op geen enkele manier waargemaakt in het handelen.

Tegelijkertijd zoeken we ons houvast in wat geen houvast blijkt te zijn, Houden we onszelf voor de gek door ons vast te klampen aan zelf vormgegeven vertrouwen.

Geloven gaat over de hele mens, en de heelheid van het samenleven. Dat wordt zichtbaar in ons doen en laten, in ons spreken en ons zwijgen, in onze vormgeving en overgave.

Op welke manier belichamen wij ons zoekend geloven?
Hoe zijn wij aanwezig in deze wereld als bezielde mensen?
Welke heilige huisjes van ons moeten omver?
Hoe krijgt ons vertrouwen vorm?

10 maart 4^e zondag van de veertigdagentijd m.m.v. Janskoor

Voorganger: Elise Woertman

Thema: Klacht

<p>Wil je een dienst mee voorbereiden? Je kunt je opgeven bij de voorganger of via de website van de Janskerk. Ga onder Vieringen naar het overzicht van de lezingencycli, kies een cyclus en selecteer 'Ik doe mee' bij de zondag die je wilt helpen voorbereiden.</p>
--

Lezing: Jeremia 12,1-4

In deze verzen is het Jeremia zelf die spreekt tot God.
Een groot deel van het boek Jeremia is hij spreekbuis van de Ene.
Toch is het geen eenrichtingsverkeer. Ook Jeremia's stem klinkt. Hij spreekt God aan, deelt de onrust van zijn ziel. Hij stelt een oeroude vraag, de vraag van Job, de vraag van ons mensen die ons kwellen kan: 'Waarom gaat het slechte mensen goed, en leven alle goddelozen gerust?'
Het is de vraag naar gerechtigheid, naar een wereld die klopt, naar een vorm van voorspelbaarheid in onze menselijke logica.

Het is een klacht tegen de willekeur en het onrecht, tegen alles wat leven onmogelijk maakt, tegen het verdriet en de eenzaamheid, de oorlog en de haat, het misbruik en de uitsluiting.

Wij staan zo vaak met lege handen, zijn machteloos in een verwarde wereld, wij bestaan uit fragmenten. Hoe houden wij die pijn uit?

17 maart 5^e zondag van de veertigdagentijd. Tienerdienst

Voorganger: Kees van der Zwaard

Thema: aardewerken kruik

Lezing: Jeremia 19

God spreekt bij monde van Jeremia in beeldende taal.
Vandaag staat het beeld van de aardewerken kruik centraal.
Aardewerken kruiken spatten uit elkaar als ze vallen of op de grond gesmeten worden.
Op die manier wil God het kwaad uit de wereld vernietigen.
Dat wat slecht en krom is leidt tot de ondergang, spat uit elkaar als een kruik in duizenden stukjes.
Ons rest niets dan scherven.
En de vraag: blijft er ergens nog een kruik over om onze tranen in op te vangen? (Psalm 56)

24 maart. Palmzondag m.m.v. Janskoor

Voorganger: Elise Woertman

Thema: Nieuw hart

Lezing: Jeremia 31,31-33; Mattheus 21,1-17

In deze beide bijbelgedeeltes gaan mystiek en verzet een verbond aan. Bij Jeremia wordt de wet in het hart geschreven. Daarmee raakt buiten aan binnen en binnen aan buiten. Wat je zelf diep van binnen als waarachtigheid wordt aangereikt betreft meteen ook de anderen. Waarachtigheid blijft nooit individueel.

Dat is precies wat bij de reiniging van de tempel – het hart van de liturgie – duidelijk wordt. Zodra het hart gezuiverd is komen de blinden en verlamden naar binnen worden door Jezus genezen. Waarachtigheid brengt heling. Heling leidt tot waarachtigheid.
Hoe werkt die dynamiek van dit 'nieuwe verbond' voor ons?

28 maart om 19:30 uur Witte donderdag m.m.v. Janskoor

Voorganger: Kees van der Zwaard

Thema: Gij hebt mij overmocht

Lezing: Jeremia 20 en Mattheus 26,6-13

In deze heftige klacht lijkt de enige greep die Jeremia nog op zijn leven heeft, zijn zelfvervloeking. Daarin horen we zowel Job als Jezus doorklinken. De aanwezigheid van de Ene wordt alleen nog maar als afwezigheid ervaren, als Godsverduistering.

<p>Wil je een dienst mee voorbereiden? Je kunt je opgeven bij de voorganger of via de website van de Janskerk. Ga onder Vieringen naar het overzicht van de lezingencycli, kies een cyclus en selecteer 'Ik doe mee' bij de zondag die je wilt helpen voorbereiden.</p>
--

En dan is daar die vrouw, die niets zegt, maar alles lijkt te doorvoelen. Ze lost niets op en toch wordt haar troost voelbaar – tenminste voor Jezus. Wat is dan – bij zulke heftigheid – die troost?

29 maart om 19:30 uur Goede Vrijdag m.m.v. Janskoor

Voorganger: Jorn den Hertog

Thema: Duisternis

Lezing: Jeremia 4,23 en passielezing van/uit Mattheus 26,14-27,66.

In Jeremia 4 is sprake van een omgekeerde schepping.

In zijn passie wordt die omkering hoogstpersoonlijk door Jezus ondergaan.

Onschuld wordt vermoord; rechtsbetrachting wordt rechtsverkrachting; goedheid wordt gekruisigd. Licht wordt duisternis.

30 maart om 22:30 uur Paasnachtviering m.m.v. Janskoor

Voorganger: Kees van der Zwaard

Thema: Leven met het onbekende

Lezing: Jeremia 33,1-11 en Mattheus 28,1-9

‘Ik zal je grote, wonderlijke dingen bekend maken, dingen die je volkomen onbekend zijn...’

Wij noemen God de Eeuwige of de Ene; wij praten over ‘dat wat groter is dan wij’ of over ‘wie ons overstijgt’. Als wij onze woorden serieus nemen, betekent dat ook dat er ruimte is voor verrassing, voor nieuwe dingen. Hoe kunnen we leven uit verwondering als we niet op een wonder hopen. Maar wat is dan het wonder?

31 maart 1^e paasdag m.m.v. Janskoor

Voorganger: Elise Woertman en Kees van der Zwaard

Thema: Vreugde

Lezing: Lege graf in Mattheus 28,11-20 en Jeremia 31,1-17

Volgens Mattheus vierden de leerlingen Pasen in Galilea. Blijkbaar hebben de vrouwen hen overtuigd. In Galilea zien zij de opgestane Jezus voor het eerst. Meteen wordt duidelijk dat hun innerlijke paaservaring – God-met-ons door de dood heen – niet alleen een persoonlijke bevrijding is. De woorden van Jeremia ‘je hebt een hoopvolle toekomst’ krijgen hier hun uiterste bereik: gelijktijdig tot op de bodem van je ziel en tot de einden der aarde. Vreugde voor binnen en buiten.

Wij luisteraars weten dat de weerstand waarmee Jeremia te maken kreeg ook de leerlingen zal treffen. Nog voor zij de Levende ontmoeten wordt de ontkenning al verspreid.

Hoe rijmen voor ons mystiek en verzet op hoop en weerstand?

7 april Beloken Pasen

Voorganger: Trees van Montfoort

Thema: Op weg gaan – anders dan gedacht

Lezing: Jeremia 1,4-10 en Johannes 21,15-19

Zoals de leerlingen voor hun Paaservaring terugkeren naar Galilea, zo zijn wij weer terug bij het begin van Jeremia. Maar wel vanuit een nieuw perspectief. In de woorden die Jezus tegen Petrus – ‘een ander zal je handen grijpen, je je gordel omdoen en je brengen waar je niet naar toe wilt’ – eechoot de roeping van Jeremia door. Maar ook Petrus’ ervaring van navolging, belijdenis, verlooching, verwondering en herstel, klinkt mee. Kortom: hij is veranderd.

Hoe open staan wij voor de verandering, die Pasen ons aanzegt?

<p>Wil je een dienst mee voorbereiden? Je kunt je opgeven bij de voorganger of via de website van de Janskerk. Ga onder Vieringen naar het overzicht van de lezingencycli, kies een cyclus en selecteer 'Ik doe mee' bij de zondag die je wilt helpen voorbereiden.</p>
--